

Pöytäkirja

3.2.2021

 VN/10384/2019
 VN/10384/2019-VM-145

Ohjausryhmän kokous 1/2021

Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi -hanke

Aika Torstai 28.1.2021 klo 9-11
Paikka Teams
Läsnä Irja Peltonen VM puheenjohtaja (asiakohdat 1-5)
 Jouko Narikka VM varapuheenjohtaja (asiakohdat 6-11)
 Tuula Lybeck VM ohjausryhmän sihteeri

 Heidi Alajoki VNK
 Lassi Kauttonen STM
 Tiina Kotonen-Pekkanen YM
 Sarianne Palmula UM, Titta Majan sijaan
 Esko Mustonen VM
 Jukka Nummikoski MMM
 Emmi Nykänen LVM
 Petri Saarukka PLM
 Juha Saunamäki OM
 Iikka Saunamäki SM
 Suvi Savolainen VM
 Olli-Pekka Rissanen VM
 Päivi Tommila TEM
 Jorma Waldén OKM
 Timo Laitinen Valtiokonttori, ohjausryhmän asiantuntijajäsen

 Merja Irjala VM, hanketoimiston asiantuntija
 Mikko Lehtonen VM, hanketoimiston asiantuntija
 Satu Lindberg VM, hanketoimisto, asiantuntija
 Anu Mäkinen VM, hanketoimisto, asiantuntija
 Joose Niemi VM, hanketoimisto, asiantuntija
 Ulla Suomela VM, hanketoimisto, asiantuntija
 Marita Virtanen VM, hanketoimisto, asiantuntija
 Jaana Walldén VM, hanketoimisto, asiantuntija

Poissa:
 Titta Maja UM
 Outi Luoma-Aho VM

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

 PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

 Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

 0295 16001
 +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

valtiovaraministerio@vm.fi

1 Kokouksen avaus

Avattiin kokous.

Käsiteltiin ilmoitusasiat koskien ohjaus- ja seurantaryhmän jäsenten muutoksia. Hanke valmistelee alkukeväästä asettamispäätöksen muutoksen.

- Seurantaryhmän jäsenen vaihtuminen: Metropolia ammattikorkeakoulu on ilmoittanut, että seurantaryhmän jäsen vaihtuu. Anna-Maria Viikuna (johtaja, TKI) tulee Vilho Kolehmainen tilalle 18.1.2021 alkaen.
- Ohjausryhmän jäsenen vaihtuminen: Valtioneuvoston kanslia on ilmoittanut, että ohjausryhmän jäsen vaihtuu. Max Hamberg (toimialajohtaja) tulee Heidi Alajoen tilalle 1.2.2021 alkaen.

2 Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin 21.1.2021 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Tuula Lybeck kävi läpi 21.1.2021 jälkeen tehdyt täydennykset esityslistaan: Esityslistaan on päivitetty osallistujien sijaistiedot, ilmoitusasioihin on lisätty ohjausryhmä jäsenen muutos (VNK), sekä täydennetty asiakohtaa 7 järjestöjaoston jäsenmuutoksen osalta.

Sovittiin, että stilistisiä muutoksia voidaan tehdä (osallistujatiedot, asiakohtien täydentäminen) ilman erillisilmoittamista, mutta jos asiakohtiin tulee isompia lisäyksiä tai poistoja, niin näistä informoidaan ohjausryhmää ennen kokousta.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (24.11.2020, 6/2020) pöytäkirja.

4 Pilottikäyttöönottoja koskevat tarkennukset

Tuula Lybeck esitteli pilottikäyttöönottoja koskevat tarkennukset. Pilottiin osallistuvien ministeriöiden kanssa käydyissä tarkentavissa keskusteluissa on noussut esille eräitä pilottien rajauksiin liittyviä kysymyksiä, jotka on syytä linjata pilottiviranomaisittain.

Ohjausryhmälle esitettiin hyväksyttäväksi pilottikäyttöönottoja koskevat linjaukset:

- Valmistelua ja yhteistyötä pilottiviranomaisten kanssa jatketaan siitä oletuksesta, että
 - pilottiviranomaisia ei muuteta ja
 - pyritään nopealla aikataululla löytämään kestävät ja tarkoituksenmukaiset ratkaisut sekä hankkeen että EUSAn näkökulmasta esiin nousseisiin haasteisiin.
- Jos yhteisymmärrystä hankkeen ja EUSAn välillä ei löydy minimi toteutuksen ja sen perustoiminnallisuuksien ja EUSAn vaatimusten suhteen, EUSA ei voi toimia pilottiviranomaisena.
- Joka tapauksessa uusia pilottiviranomaisia tai hakuja ei pystytä sisällyttämään pilottikäyttöönottoon.

Ohjausryhmä hyväksyi esitykset.

Keskustelussa esiin nousseet asiat:

- Sisäministeriön edustaja korosti puheenvuorossaan molemminpuolista tahtotilaa ratkaisujen löytymiseen, ja toi esille sen, että tietyt tiedonkeruun tarpeet tulevat EU-säännöksistä, ja että erityisesti niissä liikkumavara on rajallinen.
- Keskustelussa nostettiin esille hakemusten käsittelyn päätöksenteon aikataulu, jota olisi tärkeää kehittää siten, että yleisavustus päätös tulisi mahdollisimman nopeasti valtionavustuksen hakemisen jälkeen jo ennen toimintavuoden alkua, vaikka maksatus onkin vasta toimintavuonna. Asia on tärkeä hakijoiden toiminnan suunnittelun kannalta. Valtion eri toimijoiden pitäisi pystyä tässä yhtenäisempään ja asiakaslähtöisempään toimintamalliin. Tuula Lybeck vastasi, että valtionapuviranomaisen tekemä hakemuksiin liittyvä päätöksenteon ripeys on osa hankkeessa kehitettävän va-toimintamallin ja toimintatapojen tavoitteita. Pilottihakujen näkökulmasta päätöksenteko ja maksatus v. 2022 liittyy erityisesti siihen, että menettelyllä turvataan järjestelmäkehitystyön tarvitsema aika päätöksenteon ja maksatuksen tarvitsemien toiminnallisuuksien kehittämiseen. Kehitystyön aikataulu on kireä. Tulevassa toimintamallin kehittämistyössä on otettava huomioon eduskunnan budjettivalta. Seuraavan vuoden määrärahojen käyttöä koskeva sitova päätöksenteko ennen valtion talousarvion vahvistamista ei ole aivan ongelmatonta.
- Keskustelussa nostettiin esiin testausaikataulu (end to end -testaus). Hanketoimiston asiantuntija vastasi, että parhaillaan käynnissä on pilottihakujen avaamisen ja hakemiseen liittyvien toiminnallisuuksien toteuttaminen ja eri tyyppistä testausta tehdään koko ajan osana ketterää järjestelmäkehitystyötä. Syksyllä keskitytään hakemuksen käsittelyyn, päätösprosessin sekä maksatuksen toiminnallisuuksien

toteuttamiseen. Mikäli tarkoitetaan end to end -testauksella prosessia hakemisesta päätökseen ja maksatukseen, niin tällaista prosessin läpi menevää testausta päästään tekemään loppuvuodesta 2022.

- Keskustelussa nostettiin esille OKM:n pilotin suhde esitysaineiston mainintaan, jonka mukaan pilottien on varauduttava muuttamaan prosessiensa, toimintatapojensa erityispiirteitä ja tietosisältöjä VA-toimintamallin 2.0 mukaiseksi ja myös siihen kokonaisuuteen (mvp), joka pilottiin mennessä tehtävässä tietojärjestelmätoteutuksessa on mahdollista saavuttaa. Tuula Lybeck vastasi, että kirjaus koskee sekä pilotteja että myös myöhempiä käyttöönotto-ryhmiä hakuineen. Esitysaineiston mukaisesti OKM:n pilottihaun osalta ei ole tullut esille asioita, jotka estäisivät haun toteuttamisen osana pilottia. Hankkeessa kehitetään va-toimintamallia, jota järjestelmä tukee, jolloin ei mennä järjestelmä vaan uudistettu toimintamalli edellä. Pilottivaiheessa va-tietojärjestelmä ei ole vielä loppuun asti kehitetty, ja kehittämistyössä minimi-toteutuksen varmistamiseksi joudutaan tekemään hallitusti rajauksia ja priorisointeja.

5 Hankesuunnitelman päivittäminen

Merja Irla esitteli päivitetyn hankesuunnitelman. Hankesuunnitelmaa on päivitetty erityisesti koskien kappaleita, jotka kuvaavat hankkeen projektointia, hankkeen organisointia, rooleja, ohjausta ja päätöksentekoa sekä riskienhallintaa. Huomioon on otettu hankkeessa tehdyt keskeiset selvitystehtävät ja päätökset koskien esim. palvelutuottajaa.

Ohjausryhmälle esitettiin hyväksyttäväksi hankesuunnitelma.

Ohjausryhmä hyväksyi esityksen.

Keskustelussa esiin nousseita teemoja:

- Keskustelussa nostettiin esille tarkentava kysymys koskien hankkeen rajauksia koskeva päivitystä. Tuula Lybeck vastasi, että kyse on nimenomaan sellaisista uudistamiseen liittyvistä aloitteista ja avauksista, jotka eivät ole hankkeen toimivaltaan kuuluvia, ja joissa valmistelu- ja päätöksentekovastuu kuluu jollekin muulle viranomaisille. Hanketoimisto tuo aloite-ehdotukset käsiteltäväksi hankkeen ohjausryhmään. Keskustelussa tuotiin esimerkkinä esille havainnot koskien yksityiskohtia valtion kirjanpidossa (valtion virastojen käyttämät tilikartat), joka kokonaisuus kuuluu Valtiokonttorin vastuulle. Tämän tyyppisissä asioissa hanke voi tuoda esille havainnot siitä, mitkä asiat kaipaisivat yhtenäistämistä tai kehitystoimia. Aloitteet toimivat syötteinä jatkokehittämiseksi.

6 Hankkeen viestintäsuunnitelman päivittäminen

Mikko Lehtonen esitteli hankkeen päivitettyä viestintäsuunnitelmaa. Valtionavustushankkeessa on aloittanut viestintätyöryhmä, johon kuuluvat hanketoimiston edustajien lisäksi VM:n ja Valtiokonttorin viestintäasiantuntijat. Ryhmä on päivittänyt hankkeen viestintäsuunnitelman, jossa määritellään muun muassa viestinnän tavoitteet, kohderyhmät ja menetelmät. Viestinnän suunnittelussa on hyödynnetty hankkeessa käytettävissä olevaa palvelumuotoilua. Hankkeen höytyjä pyritään tuomaan viestinnässä esille aiempaa selkeämmin.

Ohjausryhmälle esitettiin hyväksyttäväksi viestintäsuunnitelma.

Ohjausryhmä hyväksyi esityksen.

7 Järjestöjaoston jäsenmuutos

Tuula Lybeck esitteli järjestöjaoston jäsenmuutoksen. Valtiovarainministeriö lähetti maa- ja metsätalousministeriölle järjestöjen valtionavustuskäytänteiden kehittämisjaoston (eli järjestöjaoston) jäsenen nimeämispyyntön maa- ja metsätalousministeriön nykyisen edustajan siirtyessä toisiin tehtäviin. Kehittämisjaoston toimikausi päättyy 31.5.2021. Maa- ja metsätalousministeriö nimeää neuvottelevan virkamiehen Anna-Leena Miettisen edustajakseen järjestöjaoston virkamieskokoontaan ja neuvottelevan virkamiehen Tauno Junttilan edustajakseen järjestöjaoston laajennettuun kokoukseen.

Ohjausryhmälle esitettiin hyväksyttäväksi järjestöjaoston jäsenmuutos.

Ohjausryhmä hyväksyi esityksen.

(Asiakohdasta 8 eteenpäin puheenjohtajana toimi Jouko Narikka)

8 Hankkeen rajaus

Tuula Lybeck esitteli hankkeen rajauksia (rahoitusmuotoja) koskevia näkökulmia. Asiasta käytiin keskustelua.

Keskustelussa esiin nousseita teemoja ja jatkovalmistelussa huomioitavia asioita:

- MMM:llä on myös kv-järjestöjen jäsenmaksuja.
- Palautettiin mieliin keskustelu, että EU-lähtöiset tuet ja niihin kytkeytyvät kansalliset tukiosuudet eivät lähtökohtaisesti kuulu tämän hankkeen fokukseen. Tuula Lybeck vastasi, että vaikka tuottavuusanalyysissä tarkasteltiin myös EU-lähtöisiä valtionavustuksia, myöhemmässä valmistelussa on päädytty siihen, että TEM:n ja MMM:n hallinnoimat (vuoden 2021 alusta alkanut EU:n rahastojen ohjelmakausi) EU-lähtöiset avustukset käsitellään ja hallinnoidaan ohjelmakauden loppuun saakka nykyisillä järjestelmillä (EURA ja HYRRÄ). Tästä periaatteesta poikkeuksen muodostaa tällä ohjelmakaudella SM:n EUSA, jonka avustustoiminta ovat mukana hankkeen kehittämissä.
- Keskustelussa korostettiin, että valtionavustukset tulee määritellä ja rajata, jotta on selvää, mitä valtionavustuksina halutaan myös raportoida ja seurata. Jouko Narikka toi esille terminologisen yhtenäistämisen tärkeyden ja korosti hankkeen sanastotyötä ja että termejä käytetään yhdenmukaisesti.
- Kysyttiin, miten uudet rajaukset muuttaisivat vuosittain myönnettäviä euromääriä, joita on selvitetty esiselvityksessä ja tuottavuusanalyysissä. Tuula Lybeck vastasi, että käsitys on, että kokonaissumma ei juuri laske. Tehdyissä selvityksissä on jo pyritty tekemään rajauksia kuten, että palkkatuet ja eläkkeet eivät ole mukana, mutta erilaisia korvauksia saattaa olla selvityksien lopputulemissa mukana. Jouko Narikka toi esille, että korona-aikaan liittyvät valtionavustukset muuttavat kokonaismäärää ainakin vuoden 2020 osalta.
- Hanketoimiston asiantuntija toi esille, että taloudelliseen toimintaan kohdennetut valtionavustukset ovat samalla myös EU-säännösten mukaisia valtiontukia ja ne kuuluvat hankkeen piiriin.
- Tuula Lybeck toi esille, että virastojen väliset ns. käyttöönasettamispäätökset eivät ole valtionavustuksia. Sen sijaan jos valtion viranomaisen tai valtion laitoksen hakemassa kilpailtua rahoitusta, niin se kuuluu hankkeen kehittämistoimien piiriin.
- Puheenjohtaja Jouko Narikka päätti keskustelun ja totesi, että keskustelua tullaan jatkamaan kevään aikana ja aihe on ajankohtainen esim. valtioneuvoston asetusluonnoksen valmistelun yhteydessä.

9 Tiedoksi annettavat asiat

Tuula Lybeck kertoi vuoden vaihteessa toteutetusta Leena Rantalalta tilatusta selvitystyöstä, joka liittyy tiedon avaamisen ja hyödyntämisen yhteiskunnalliseen vaikuttavuusarviointiin sekä valtionavustustoiminnan kehittämiseen liittyvään kansainväliseen vertailuun. Selvitystyön tuloksia on voitu jo hyödyntää vireillä olevassa lainvalmistelussa. Selvityksen tuloksia tullaan esittelemään ohjausryhmälle seuraavassa kokouksessa. Lisäksi jaostoille on tarkoitus esitellä selvityksen tuloksia.

Tuula Lybeck, Ulla Suomela, Mikko Lehtonen ja Merja Irjala esittelivät ohjausryhmälle tiedoksi jaostojen kuulumiset.

Tuula Lybeck kertoi pilottiministeriöiden tapaamisista. Hanke kokoaa pilottien käyttöön tietoa yhteiskehittämisen ja osallistamisen tavoista ja aikatauluista keväällä 2021. Lisäksi hanke kokoaa pilottiviranomaisten käyttöön hakijoiden sidosryhmille tarkoitetun tietopaketin siitä, mitä hakijoiden näkökulmasta on odotettavissa syksyn 2021 pilottihauissa.

Ohjausryhmälle annettiin tiedoksi hankkeen seurantar ryhmän kokousaikataulu keväällä 2021. Ohjausryhmän jäsenet voivat osallistua kokouksiin 9.2., 31.3., 10.6.2021.

10 Muut asiat

Ei muita asioita

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Seuraavat kokoukset: 23.3., 5.5., 2.6.2021. Tarvittaessa kutsutaan lisäkokouksia.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Tuula Lybeck, hankejohtaja, ohjausryhmän sihteeri

Liitteet

-

Jakelu Ohjausryhmän jäsenet

Tiedoksi Hanketoimisto
Hankeikkuna